

Dagen, maar

Op 1 januari begint het nieuwe jaar. Maar volgens de Chinese kalender is dat pas op 3 februari. Trouwens, de islamitische kalender zegt dat we pas in het jaar 1431 zitten. Wie heeft er gelijk? Antwoord: iedereen! Verwarrend? Reken maar...

Volgens mij is dat een Chinese kalender.

anden, jaren

De eerste kalender is bedacht door de Egyptenaren, ongeveer 6000 jaar geleden. Zo'n kalender heb jij vast nog nooit gezien. Het was namelijk... een rietstengel! Die zetten boeren in hun akker. Elk jaar opnieuw overstroomde de rivier de Nijl in Egypte. Dan liep het rivierwater over de landbouwgrond. Dat was goed voor de grond en de gewassen. De boeren zagen aan de rietstengel wanneer het water op z'n hoogst stond. Dan stak ie nog maar een piepklein stukje boven het water uit. Elke keer dat het water zo hoog kwam, was er weer een jaar voorbij! De boeren hadden drie seizoenen. Die noemden ze overstroming, groei en oogst. Hun kalender had dus helemaal met de Nijl en het bewerken van het land te maken.

ROMEINEN

De Romeinen wilden 4000 jaar later een kalender die toch iets preciezer was dan een rietstengel. Net als de Egyptenaren lieten ze hun kalender bepalen door de seizoenen. Het Romeinse jaar begon op de dag van de lente. In maart dus. Best logisch! Een nieuw begin van het leven, een nieuw begin van het jaar. Het Romeinse jaar had eerst tien maanden. Een lekker rond getal. Maar ja, tien maanden passen niet helemaal in een jaar van

365 dagen. Zo begon de lente in vroegere Romeinse jaren steeds op een ander moment. Soms zelfs in oktober! Niet handig. Daarom stelde keizer Julius Caesar een nieuwe kalender in, zo'n 2000 jaar geleden. Daarin zaten twee maanden extra: Januarius en Februarius. Zo pasten er steeds 365 dagen in twaalf maanden. Eén van de twaalf maanden werd naar

Julius Caesar vernoemd. Je kunt vast wel raden welke. Juist: juli!

SCHRIKKELDAG

Onze kalender lijkt een beetje op die van Julius Caesar, oftewel de Juliaanse kalender. Maar hij is wel veranderd! Want ook in de Juliaanse kalender pasten de maanden net niet precies in

GODDELIJKE NAMEN

De eerste maanden van de vroege Romeinse kalender werden naar hun goden genoemd: *Marius* (maart dus) was hun eerste maand. Daarna kwamen *Aprilus*, *Maius* en *Junius*. Daarna telden de Romeinen gewoon. De 5^e maand heette *Quintilis* (=5), de zesde *Sextilis* (=6), de zevende *September* (=7), de achtste *October* (=8), de negende *November* (=9) en de laatste *December* (=10).

JAARTJE ERBIJ

In China ben je zomaar een jaar ouder dan hier. Als je bijvoorbeeld 10,5 jaar geleefd hebt, zeggen we in Nederland dat je 10 jaar bent. Maar in China zeggen ze dat je in je elfde levensjaar zit. Je bent daar al 11 jaar!

Julius Caesar, vernoem je ook een maand naar mij?

Ja hoor, Maartje.

JANUARI

De maand januari is vernoemd naar de Romeinse god Janus. Die god had twee gezichten: één voor- en één achter op zijn hoofd. Hij kon dus naar achteren én naar voren kijken. In het verleden én de toekomst. Daardoor werd januari een prima maand om het oude jaar mee af te sluiten en een nieuw jaar mee te beginnen!

MAANKALENDER

De Gregoriaanse kalender volgt de omloop van de aarde rond de zon. Daarom heet het een zonnekalender. Een jaar duurt net zo lang als de tijd die de aarde nodig heeft om rond de zon te draaien. Een ander soort kalender is een maankalender. Daarin duurt een maand net zo lang als een rondje van de maan om de aarde. Moslims gebruiken die bijvoorbeeld. Het islamitisch jaar heeft ook twaalf maanden, net zoals de Gregoriaanse kalender.

een jaar. Elk vierde jaar kwam er daarom een schrikkel-dag bij. Maar zelfs met die slimme truc pasten de maanden en jaren niet helemaal in elkaar. De twaalf maanden duurden namelijk elk jaar 11 minuten te lang. Dat lijkt

weinig. Maar over de eeuwen gerekend, verschoof het begin van de lente toch steeds verder!

Maar excellentie, u wilt de dagen van 5 tot en met 14 oktober schrappen?

JALOERSE KEIZER

Keizer Augustus, de opvolger van de Romeinse keizer Julius Ceasar, wilde ook een eigen maand. Daarom werd de naam van de maand Sextilis veranderd in augustus. Maar: die duurde maar 29 dagen. De keizer vond dat te weinig voor zijn hoogstpersoonlijke maand! Julius had er in zijn maand namelijk wel 31; twee dagen meer dus. Daarom kreeg de maand augustus ook 31 dagen. Beetje flauw hoor.

GREGORIUS

Paus Gregorius stelde zo'n 400 jaar geleden een nieuwe, betere kalender in. Daarmee zouden er geen verschuivingen meer zijn. Maar om alles in één keer kloppend te krijgen, moesten er wel eerst tien dagen verdwijnen! Gregorius stelde een wet in: de dag 4 oktober 1582 zou gevolgd worden door... 15 oktober 1582! De mensen schrokken zich wild! Sommigen dachten dat hun leven nu ook tien dagen korter zou worden. Onzin natuurlijk! Een datum is maar een naampje voor een dag. Sindsdien gebruiken wij die Gregoriaanse kalender. De lente verschuift nu niet meer, maar begint gewoon elk jaar op 21 maart.

Wat jammer hou voor ze.

Elke volgende maand begint bij nieuwe maan. Dat duurt steeds ongeveer 29,5 dagen. Omdat 12 maanden van elk 29,5 dagen bij elkaar 354 dagen duren, is het islamitisch jaar korter dan het Gregoriaanse jaar. Dat heeft 365 dagen!

RAMADAN

Elke maand van de islamitische kalender heeft ook zijn eigen naam. Zoals ramadan. Die ken je misschien wel. Dat is een speciale maand waarin veel moslims pas gaan eten en drinken als de zon onder gaat. Omdat de maancyclus steeds verandert, begint ramadan elk jaar eerder op de kalender. In 2010 begon hij op 11 augustus. In 2011 waarschijnlijk al op 31 juli! Ook zijn de jaren van moslims anders dan de westerse. Hun jaartelling begon in het jaar waarin de profeet Mohammed (een belangrijke man uit de koran) van

Dat kleding is erg kostbaar, het is gemaakt in 1431!

Wauw, dan is het antiek! How much?

...Volgens de islamitische jaartelling!

Maar dan heeft het personeel vakantie!

Mekka naar Medina (in Saoedi-Arabië) verhuisde. Dat is nu 1431 islamitische jaren geleden! Onze jaartelling begon toen Jezus Christus (een belangrijke man uit de Bijbel) geboren werd. Dat is nu 2011 jaar geleden.

JOODS NIEUWJAAR

Een andere maankalender is de joodse kalender. Ook die volgt de maanstand. Het joodse Nieuwjaar begint in september of oktober. Om dat te kunnen vieren zul je dus nog even moeten wachten! Tot 28 september 2011, om precies te zijn. Dan begint het joodse jaar 5772. De jaartelling begint volgens het heilige boek de Tenach 3761 jaar voor het begin van onze jaartelling. En 2011 plus 3761 is 5772. Van daar!

VUURWERK!

De Chinezen hebben het goed bekeken met hun viering van Nieuwjaar: dat feest duurt wel vijftien dagen. Lekker lang! In China gebruiken ze meestal de Gregoriaanse kalender, net als wij. Maar niet voor de Chinese feestdagen. Die worden gepland volgens de Chinese kalender. Die volgt de maancyclus, maar ook die van de aarde rond de zon. Zo valt het Chinese Nieuwjaar altijd op de tweede nieuwe maan na 21 december. De eerstvolgende keer is dat op 3 februari 2011. Dan barst het Chinese nieuwjaar weer los. En dat kun je horen ook. Dan gaan er veel vuurpijlen en zevenklappers de lucht in! Veel Chinese mensen die in Nederland wonen, knallen trouwens op 31 december ook gezellig mee. Tja, je kunt niet vaak genoeg feesten!

MAANSVERWARRING

In onze Gregoriaanse kalender heeft een maand eigenlijk niks meer te maken met de maan. Het duurt ongeveer 29,5 dag voor de volgende nieuwe maan verschijnt. En onze maanden zijn altijd langer, 30 of 31 dagen. Nou ja, behalve februari natuurlijk!

